

REFLEKSION

Hvordan kan undervisere facilitere
SOSU-elevs refleksion?

Annette Søes Hejlsvig og Dorte Heide SOSU Fyn

Udgangspunkt for workshop

Nysgerrighed på **REFLEKSION** i forbindelse med Erhvervspædagogisk Diplom UCL

Vores forforståelse er at:

- at faciliteret refleksion i forbindelse med læring øger elevernes praksisfaglighed
- at refleksion ikke altid opstår af sig selv
- at refleksion er svært - og det foregår ikke nødvendigvis systematisk
- at strukturen **beskrive – analyse – anvendelse** (kendt fra debriefing i simulation som pædagogisk metode), kan stilladsere elevernes refleksion og flytte læring fra assimilation til transformation

HVORDAN HAR DU SELV LÆRT AT REFLEKTERE?

Overvej i 2 minutter

Del overvejelser med din "nabo"

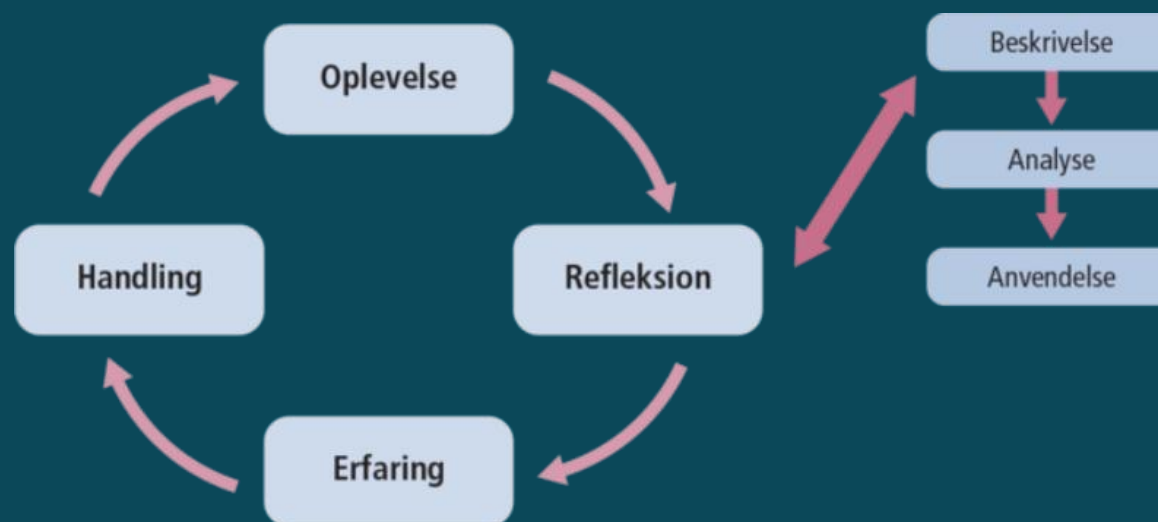

Den reflekterende praktiker

Refleksion betyder at kaste tanker frem og tilbage i sit eget hoved eller sammen med andre

Tænkning foregår automatisk

Refleksion kræver at man er motiveret for det

Hvornår reflekterer man? - og med hvad?

Hvad igangsætter refleksionen?

Refleksion-over-handling

Refleksion-i-handling

Refleksion før handling

Meningsfuldhed som drivkraft

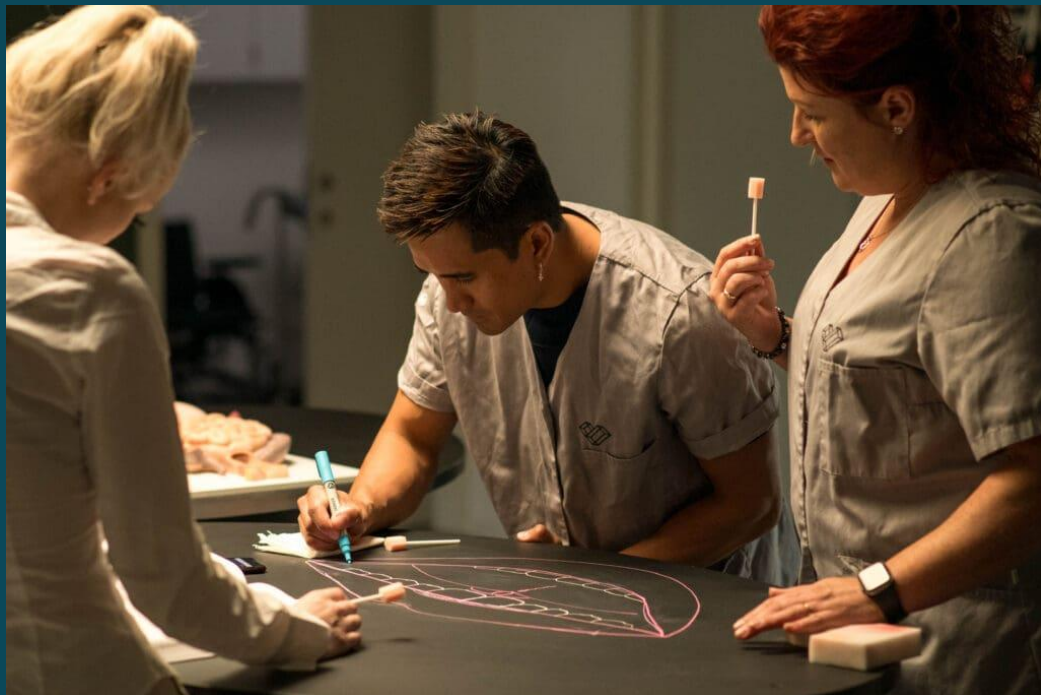
Refleksion **over** noget og **med** noget

Det kan være svært for SOSU-elever at reflektere

Vibe Aarkrog:

- Refleksion er tænkning der sætte ord på handlinger og overvejelser, der giver mulighed for forbedring
- Indebærer at man kan formulere sig præcist og tænke både systematisk og abstrakt
- Refleksionsprocessen er vanskelig for elever, der er ved at opbygge faglig rutine
- Elever har brug for at lære at reflektere for at udvikle sig til erfarne praktikere
- Vanskeligt, men nødvendigt og skaber mulighed for transfer
- Litteraturen tager udgangspunkt i den erfarne praktiker der har opbygget rutine og tavs viden

Hvad gør det svært for SOSU-elever at reflektere?

Hvilke udfordringer ser I hos eleverne?

(fx sproglige barrierer, manglende begrebsapparat, tidspres, praksischock, kognitivt overskud og struktur)

I hvilke situationer oplever I, at eleverne har svært ved at reflektere?

10 minutters øvelse "Mødet på midten"

Refleksionskort SSH oplæring – eksempel på et redskab

BESKRIV	ANALYSER	ANVEND
<ul style="list-style-type: none"> Hvor/hvornår foregik situationen, og hvem var til stede? 	<ul style="list-style-type: none"> Hvordan tror du, at borgeren oplevede det, og hvordan oplevede du det selv? Hvad gik godt? Hvorfor? Hvad gik mindre godt? Hvorfor? Hvilke teorier, modeller og metoder anvendte du? 	<ul style="list-style-type: none"> Overvej, om du kunne have gjort noget anderledes. Overvej, om du mangler viden. Hvis ja, hvilken? Overvej, hvordan du kan søge ny viden. Hvordan vil du bruge din nye viden i lignende situationer fremover?

OPLÆRINGSMÅL 1

OPLÆRINGSMÅL 1

Eleven kan professionelt og selvstændigt udføre personlig pleje og omsorg samt varetage personlig mulighed for livsudfoldelse og livskvalitet.*

* Livsudfoldelse: At (kunne) leve sit liv frit som man ønsker og har lyst til, det at livet udfolder sig i lykke og glæde.

OPLÆRINGSMÅL 2

- Hvad vil det sige at have selvbestemmelsesret?
- Hvordan kan selvbestemmelsesret vise sig i hverdagen? Hvad betyder det for dit arbejde? Kom med eksempler fra din praksis/borger.

- Hvad er motivation? Hvordan kan du motivere din borger?
- Hvor motiveret er din borger? Beskriv.

- Hvad er egenomsorg?
- Hvordan er din borgers egenomsorg?

REFLEKSIONSKORT #1

OPLÆRINGSMÅL 1

- Hvad betyder det for borgeren at kunne selv?
- Prøv at forklare hvad livskvalitet er.
- Hvordan finder du ud af, hvad der er livskvalitet for din borger?

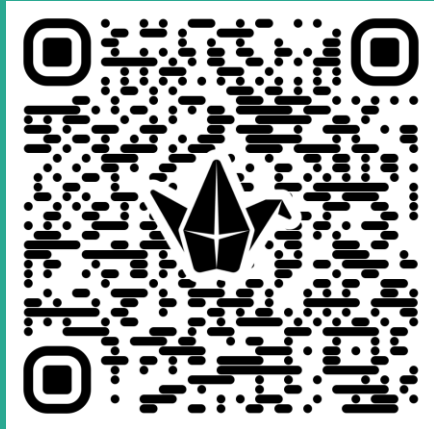
REFLEKSIONSKORT #3

SÅDAN BRUGER DU REFLEKSIONSKORTENE

SOSU-TAKSONOMI		
Eleven kan:	Eleven kan:	Eleven kan:
Redegøre, gengive, beskrive	Analysere, undersøge i praksis	Vurdere, argumentere, perspektivere ift. sin praksis
Deltage, udføre under vejledning	Agere selvstændigt, tage ansvar	Agere kreativt/innovativt
Handle i kendte situationer	Handle i nye situationer	Handle i komplekse situationer
Kræver viden	Kræver anvendelse af viden	Kræver helhedsforståelse og generalisering af viden

Erfaringsudveksling

Del konkrete erfaringer, idéer, gode greb, struktur, metoder til at facilitere refleksion i undervisningen

<https://padlet.com/AnnetteSHej/refleksion-i-sosu-uddannelserne-4r4grykg8oojlrqj>

Kilder til inspiration:

Aarkrog, Vibe (2012), Refleksion i undervisning, oplæring og praktikvejledning. Munksgaard.

Aarkrog, Vibe (2018), teorier om læring - anvendt i erhvervsuddannelsernes didaktik. Kap. 3 (Dewey) og kap. 6 (Schön)

Kristensen, Line, red. (2025). Oplæringsbogen. Social- og Sundhedsassistent. Gyldendal.

Kristensen, Line, red. (2024). Somatisk sygdom og sygepleje Bind 2. Gyldendal.

Rander, Henrik (2018). Refleksion og refleksivitet i undervisning (kapitel 4 i bogen Voksendidaktik, Akademisk Forlag 2018)

Wahlgren, Bjarne m.fl. (2002) Refleksion og læring – Kompetenceudvikling i arbejdslivet. Samfundslitteratur.